

Okkupasjonen

Uvederheftig om mitt syn

Av Thorleif Øisang, Bærum

Det er med adskillig ulyst jeg henven-
der meg til Eliseus Rønhaug når han i
et innlegg i Aftenposten virkelig påstår
at jeg «forherliger okkupasjonstiden» i
Norge. En slik påstand er fullstendig
meningsløs.

Generelt om okkupasjonen i Norge
sier jeg i min kronikk: «At den tyske
okkupasjon var en vond og har tid for
Norges befolkning, hersker det neppe
noen uenighet om.» og «Okkupasjonen
var en ulykkelig tid, preget av angst,
død og sorg for mange. Det står der
som et ubestridelig faktum.»

Rønhaug sier også at jeg «hopper
over» kjensgjerninger i okkupasjons-
historien som deporteringen av norske
jøder, konsentrasjonsleirene og brenn-
ingen av Finnmark og Nord-Troms.
Om dette skrev jeg i Aftenposten 24.3.:
«Jeg har hverken glemt eller godkjent
tyskernes gisselskyting eller deres
fremferd i Nord-Norge. Heller ikke de-
res konsentrasjonsleire og masseut-
ryddelser» og «Det fins ingen unn-
skyldning for de grusomheter som tys-
kerne begikk under den siste verdens-
krig.»

Men jeg holder stadig fast ved at vi i
Norge opplevde en, etter forholdene,
mild okkupasjon, og at vi slapp billig
fra krigen sammenlignet med mange
andre land. Noen stadig frykt og angst
for tyskerne opplevde vi slett ikke, slik
Rønhaug hevder. Jeg oppholdt meg
under de to siste år av krigen i et såkalt
grenseområde, på en øy nær svenske-
grensen, med tyskere på alle kanter,
men også med en stadig flyktningetra-
fikk over til Sverige. Likevel kunne vi
ferdes forholdsvis trygt på øya hvor
det var en større tysk forlegning. Som
aktiv milorgmann under okkupasjo-
nen vet jeg hva jeg snakker om.

Om den tyske okkupasjonsmakts
opptreden i Norge under krigen vil jeg
sitere hva professor Johs. Andenæs si-
er om dette i sin bok «Det vanskelige
oppgjøret»: «De tyske okkupasjonssol-
datene i Norge oppførte seg stort sett
eksemplarisk. Disiplinen var streng, og
i betraktning av at det dreiet seg om
flere hundre tusen mann, var overgre-
pene overfor befolkningen sjeldne.»
Men han føyer til at «den samme attest
kan man ikke gi Reichskommissar
Terboven og hans folk». – Disse uttalel-
ser slutter jeg meg fullt og helt til og
jeg tror også det er den vanlige oppfat-
ning blant dem som i voksen alder
opplevde krigen på nært hold.